

Ulkoasiainvaliokunnan mietintö 11/1997 vp

Hallituksen esitys Venäjän kanssa sijoitusten edistämistä ja molemminpuolista suojelua koskevan sopimuksen muuttamisesta tehdyn pöytäkirjan eräiden määräysten hyväksymisestä

Eduskunta on 28 päivänä toukokuuta 1997 lähettänyt ulkoasiainvaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen 83/1997 vp.

Käsiteltyään asian ulkoasiainvaliokunta esittää kunnioittavasti seuraavaa.

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Venäjän federaation kanssa toukokuussa 1996 allekirjoitetun pöytäkirjan, jolla muutetaan Sosialististen neuvostotasavaltojen liiton kanssa 8.2.1989 tehtyä sopimusta sijoitusten edistämisestä ja molemminpuolisesta suojaamisesta. Muutoksen tarkoituksena on ajanmukaistaa mainittua sopimusta.

Venäjä on tunnustanut itseään velvoittavaksi vuonna 1989 Sosialististen neuvostotasavaltojen liiton kanssa solmitun sopimuksen (SopS 57—58/91). Venäjän kanssa on tarkoitus neuvotella kokonaan uusi sopimus Venäjän lainsäädännön kehityksen niin salliessa. Nyt käsiteltävällä pöytäkirjalla pyritään saamaan pikaisesti voimaan tarvittavat vähimmäismuutokset, jotka ovat osoittautuneet tarpeellisiksi Venäjän yhteiskuntajärjestyksen muututtua ja ulkomaalaismuutoksen vapauduttua.

Keskeisin muutos koskee niitä edellytyksiä, joilla markkinataloudellisten periaatteiden mukaan voidaan suorittaa omaisuuden pakkolunastus. Neuvostoliiton kanssa solmitussa sopimuksessa toisesta sopimusvaltiosta kotoisin olleen sijoittajan sijoitusten pakkolunastus oli mahdollinen valtion edun niin vaatiessa. Nyt käsiteltävänä olevassa pöytäkirjassa edellytyksenä tulee olla yleinen etu. Hallituksen esityksen mukaan kyseinen sopimuskohta on sopusoinnussa Suomen hallitusmuodon 12 §:n määräysten kanssa.

Toinen muutos koskee hallitusten välisten riitaisuuksien selvittämistä välimiesoikeudessa.

Vuonna 1989 solmitussa sopimuksessa riitaisuuksien ratkaisun tuli tapahtua diplomaattiteitse.

Sopimus tulee voimaan kolmenkymmenen päivän kuluttua siitä, kun sopimuspuolet ovat ilmoittaneet toisilleen täyttäneensä valtiosäännöissään pöytäkirjan voimaantulolle asetetut vaatimukset. Esitykseen sisältyy lakiehdotus sopimuksen eräiden lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten hyväksymisestä. Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan samanaikaisesti pöytäkirjan kanssa. Sopimuksella ei ole valtion talouteen ulottuvia vaikutuksia

Valiokunnan kannanotot

Suomen ja Venäjän välinen kauppavaihto on nopeasti kasvanut 1980-luvun tasolle. Talouden kehitysnäkymät ovat omiaan lisäämään sekä Suomesta Venäjälle että Venäjältä Suomeen tapahtuvaa sijoitustoimintaa. Ulkoasiainvaliokunta pitää perusteltuna aikanaan Neuvostoliiton kanssa solmitun investointisopimuksen ajanmukaistamista. Valiokunnan käsityksen mukaan kokonaan uusi investointisopimus tulisi kuitenkin neuvotella ensi tilassa Venäjän lainsäädännön antaessa siihen mahdollisuuden.

Ulkoasiainvaliokunta pitää pakkolunastusperusteiden selkeyttämistä merkittävänä oikeusturvakysymyksenä molempien sopimusosapuolten sijoittajille. Valiokunnan käsityksen mukaan pöytäkirjassa sovittu lunastuksen edellytys, yleinen etu, vastaa hallitusmuodon 12 §:n 2 momentin määräyksiä.

Neuvostoliiton kanssa solmitun sopimuksen mukaan hallitusten väliset ristiriitaisuudet tuli ratkaista diplomaattiteitse. Tämä epämääräinen sopimuskohta ei antanut tarkempia määräyksiä sovittelumenetelmistä. Ulkoasiainvaliokunta pitää riitaisuuksien ratkaisua välimiesmenettelyssä selkeämpänä ja kansainväliseen sopimukseen

paremmin soveltuvana kuin aikaisempaa järjestelmää.

Valiokunta ehdottaa kunnioittaen,

että Eduskunta hyväksyisi ne Helsingissä 4 päivänä toukokuuta 1996 Suomen tasavallan hallituksen ja Venäjän federaation hallituksen välillä sijoitusten edistämistä ja molempinpuolista suojelua koske-

Helsingissä 10 päivänä kesäkuuta 1997

van sopimuksen muuttamisesta tehdyn pöytäkirjan määräykset, jotka vaativat eduskunnan suostumuksen.

Samalla valiokunta ehdottaa,

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomana.

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa varapuheenjohtaja Eva Biaudet /r sekä jäsenet Satu Hassi /vihr, Esko Helle /vas, Sinikka Hurskainen /sd, Tytti Isohookana-Asunmaa /kesk, Ilkka Kanerva /kok, Antero

Kekkonen /sd, Kimmo Kiljunen /sd, Juha Korkeaoja /kesk, Martti Tiuri /kok, Jarmo Wahlström /vas, Ben Zyskowitz /kok sekä varajäsenet Jorma Kukkonen /sd ja Aapo Saari /kesk.
